

Előzetési ár:
 egész évre 8 frt.
 fél évre 4 „
 negyed évre 2 „
 Egy szám 10 kr.

Művelők:
 6 hasabos petitiorban
 7. másodosor 6 s m. en
 torábbi sorért 5 kr.

NYILTÉRBE:
 soronként 10 kört v. f.
 tetnek fel.
 Kincstári illeték minden
 egyes hirdetésért külön
 30 kr. illetendő.

ZALAI KÖZLÖNY

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőhöz, anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhoz bármintre intésendők:
NAGY-KANIZSA
 WISSLOSSHÁZ

Bérmentelen levelek csak ismert munkatársaktól fogadhatók el.

Kéiratok vissza nem küldetnek.

előbb: „ZALA-SOMOGYI KÖZLÖNY.”

N.-Kanizsaváros helyhatóságának nemkülönben a „n.-kanizsai kereskedelmi s iparbank“, „n.-kanizsai takarékpénztár“, a „zalamegyei általános tanítótestület“, a n.-kanizsai kisdud-nevelő egyesület“, a „soproni kereskedelmi s iparkamara n.-kanizsai külválasztmánya“ s több megyei és városi egyesület hivatalos értesítője.

Hetenkint kétszer, vasárnap- s csütörtökön megjelenő vegyes tartalmu lap.

Bírák sorsa.

Magyarországon az igazságszolgáltatás papjai: a bírák, a régi időkben kiváló tiszteletnek örvendtek, a társadalomban ők foglalták el az első helyet, magas állású férfiak is kitüntetésekkel halmozták el őket, gazdag és szegény tisztelettel szólt róluk, amerre mentek, hódoló tisztelet fogadta s elismerés kísérte őket; nem is lehetett ez másként, hisz a bíróságnak hivatása a jogrend megvédése, fenntartása. Ez oly feladat, melynek sikeres megoldásáért méltán megilleti őket a legnagyobb tisztelet és elismerés.

Ma már mindez egészen másképp van; a régi szép idők eltűntek s a bírák társadalmi állá a s sorsa nagyban megváltozott. Hajdan a bírák „bene possessionati“ voltak, ma már a nemzet napszámosságainak nevezik őket, s az utóbbi elnevezésben meg van írva sorsuk s agasztó helyzetük; ne csodáljuk tehát, ha nem övezi őket a hajdani dicső s nem hangzik feléjük az elismerés szózata.

A nőkről azt szokták mondani, hogy azokról csak halkán s tisztelettel kell szólni, különben a női hírnév elveszti zománczát, frissességét. Mióta divatba jött, vagyis jobban mondva politikai divattá vált a bírák eljárását kávéházi s korcsmai discussiók tárgyává tenni, hol nem is kerese a bíró eljárásának indokait, laikus szájhókók mondanak ítéletet oly egyének felett nem ritkán, kiknek saruit sem méltók megoldani: azóta megszűnt a bírák iránti tisztelet, kiket a közvélemény ma már csak zsoldosoknak, napszámosságoknak tekintvén, mindenki jogosítottnak érzi magát őket sárral dobálhatni. Magyarország bíróságai jelenleg oly iszonyu

helyzet sulya alatt nyögnek, meggörnyedve a terhes munka alatt, anélkül, hogy mellettük egy védő szó emelkednék vagy feléjük a jövőből egy reménysugár is derengene.

De ezen az igazságügy nagy hátrányára szolgáló helyzet előteremtésében nagy része van a magyar törvényhozásnak is. Midőn 1872-ben a bírói szervezés nagy munkája keresztültivetett, midőn törvény biztosította a bíró függetlenségét, elmozdíthatatlanságát, sokan biztos jövődelmü tisztességét pályáról mondták le s elfogadták a még biztosabb jövővel kecsegtető bírói állást. A törvényhozás, mint a következők megmutatta, hibázott az alap lerakásánál s így az egész épületnek halomra kellett dőlni. A törvényhozásnak drasztikus eszközökhöz kellett nyulni, hogy az új intézményt legalább töredékeiben megmenthesse: kimondotta, hogy a bíró többé nem független s akkor mozdíthatja el őt a kormány, mikor neki tetszik s ezzel az igazságügy és a bírák sorsa felett el volt vetve a kocka.

Merész lépés volt ez nagyon s végeredményeiben — adja Isten, hogy ugy ne legyen! — meg fogja bosszulni magát.

Az óta megindult s nagy részt be is fejeztették az irtó háboru a törvényesékek és bíróságok ellen; száz és száz család honatalán, kenyéreltelem lett e hazában. Ki felel Isten előtt mind e nyomorért. s vele igazságügyünk tönkrajuttatásáért?

Valóban törvényhozásunk eljárása a szervezéstől kezdve a végbefejezésig a tájékozatlanság jellegével bír s arculapása a politikai bölcsességnek. Európa jogállamai jól nevezhetek rajtunk, és méltán; mert mind rossz gazda az, ki a már elkészült új

épületet lerontja csak azért, hogy a mutatózó hibák miatt azt újból felépítse.

Mind ennek természetes folyamánya lett a bírák nyugdíjazása, végkielégítéssel elbocsátása; áthelyezés az ország egyik szelétől a másikig s méltó elkeseredés és aggodás országzerterte!

Ezek előre bocsátása után azt kérdezzük, kinek legyen Magyarországon kedve a bírói állásra, hol a bíró túlhalmozott teendő közt nyomoru fizetés mellett folyvást Damocles kardja alatt áll, lábai alatt pedig folyvást inog a talaj? Honnét nyerje a bíró íly viszonyok közt az ösztönt a kitartásra, a hozzáférhetlenségre; honnét merítse a munkakedvet ez agasztó helyzetben, hol azt látjuk, hogy munkaképes becsületes bírák minden indokolás nélkül nyugdíjaztatnak, csak azért, mert holmi dédelgetett kegyencek számára helyet kell csinálni; ez a sorsa magyarországi bíráknak, az íly eljárás teszi tönkre igazságszolgáltatásunkat s állami hiteltünket, ez idézi elő majd, hogy minden önértese férfi visszalép a bírói pályától s hogy ekkor mi fog bekövetkezni, azt minden józan gondolkodó az előre beláthatja. Végre csak sajnálni lehet azt a derék fiataliságot, mely tanulmányával arra vesztegeti a drága időt, hogy Magyarországon a bírói szerepre vállalkozzék.

Az elmondottakban rejlik tehát oka, hogy miért nem környezi a mai bírákat a régi dicső, a régi tisztelet; ebben rossz példával megy elől a törvényhozás és a kormány, s őket a dolog természeténél fogva követi a közvélemény.

Mindezek mellett még legszomorubb az, hogy bagatell és nem bagatell ügyekkel ujabbán ismét anyira elhalmoztatik a bíró,

hogy a kényesebb természetű pereket phisici lehetetlenség tanulmányoznia s ennek keserű levét a nemzet, az igazságért sóvárgó nép issza meg.

Szóljunk-e még arról az ugynevezett „gyufa gazdálkodásról“? Takarékoskodni óhajtván a jelenlegi kormány, egy-egy törvényeségi körből 10—12 rendszeresített diurnistát küld el s az elintézett akták expedálásá várja a feltámadás napját nagy csendesen. Vagy tán egy szép reggelen az az ukaz jó: a végzéseket másolják magok a bírák.

De már erre — leteszem a tollat.

Deák Ferencz hagyatékának árverése.

Deák Ferencz hagyatékának örökösei a fővárosi új és leányárvaház, a szegények háza, a magyar írók segélyegylete és a balatonfüredi szerzetesház. Ez intézetek alólrít meghatalmazottjai az eladandó tárgyakat két módon óhajtanák értékesíteni.

Először az által, hogy önkénytelen alkudozások segélyével Deák ismertebb butorai-val és némely apróbb tárgyakkal egy „Deák-szoba“ akként rendeztetnék be, hogy az emlékestessen Deáknak az „Angol királynő“ szalodában ismert nappali szobájára. E czébra a főváros a városházán egy szobát készséggel felajánlott, a kijelölt tárgyak megvételére pedig az adakozások folyamatban vannak.

Másodszor akként, hogy az e szobába fenn nem tartott tárgyakat oly hazafiak vennék meg, kik azokat egyszerűsen emlékül kegyeletesen megőriznék. E végre az alább közlendő tárgyaknak a helyszínen (akademia palotája) árverés útján első eladását í. é. márczius 23-dikának d. e. 10 órájára tűztük ki azszal a kijelentéssel, hogy személyesen meg nem jelenhető részéről írásbeli ajánlatokat is elfogadjunk. Tisztelettel felhívjuk tehát különösen a vidéken lakó venni szándékozókat,

TÁRCZA.

A távirás fejlődéséről.

Írta és a kolozsvári orvos-természettudományi társulat febr. 9-iki estélyén Kolozsvárott felolvasta

Grandpierre Károly.

A mióta az ember eszmélni kezdett s kifejlesztett benne a képesség örömet és tájálalmát, érzelmeit és gondolatait másokkal közölni; egyszersmind meg volt szívében a vágy és törekvés eszméit oly magához hasonló lényekkel közhelteni, kikkel nem léphetett közvetlen érintkezésbe. E törekvésnek a természet két hatalmas, első tekintetre legyőzhetlennek látszó akadályt gördített útjába: Az időt és a tért. Az első az írás és könyvnyomatás feltalálása által már régebben sikeresen leküzdötte, a másodiknak a villam delezés táviró által csak a legujabb időben lett urává az ember.

Jölehet a „telegraph“ meszeiről, elrontva táviró, görög szó csak a mult század utolsó tizedéből ered s azt az ó-kor népei még nem ismerték, biztos adataink vannak a felől, hogy már a legregyebb időkben is létezett a távirás egy neme: t. i. a tűzjelék, melyekkéle előre látott, várt vagy rettegett események bekövetkezését, nagy távolságokra is hírül tudták adni egymásnak az ó-kor népei. Erre nézve nem egy adatot találunk följegyezve a régi költők és írók ráns maradt műveiben.

Igy Aeschylus Agamemnonban a következőket találjuk Trója elestére vonatkozólag:

Kar:

Megemmiült a város? .. mond mikor!

Klytemnestra:

Az éjszakán, mely e napot szűlté:

Kar:

S ki volt a hírnék íly gyors meghozója?

Klytemnestra:

Hephaistos Ó Idáról fényugárt
 Küldött. Lemmoanak Hermes orma
 Aithos hegyére ülteté a fényt;
 Aranyszínben repült a tengeren át
 És ragyogott a vándorláng világa.

Lángok világíták a tengeröblöt,
 Lángok, melyektől a felhő megizzott.
 — — — — —
 Fényár öszönlött Atrous lakára. . . .

Tehát Trója elestének híre egy éj alatt jutott el Kis-Ázsiából Argosig, mintegy 56 földrajzi mérföld távolságra.

De előre nem látott eseményekről is tudtak hírt adni éjjel fáklyák, nappal lobogók, póznák segélyével, melyeket előre megállapított számban és módon különféle csoportokba állítottak össze. Erre nézve p. o. Aristotelesnek a „lélekről és világról“ írt munkájában egyebek közt a következőket találjuk följegyezve: „A persáknál a rend különösen a tűzörök közt, kik a tűzjeléket sorban adták egymásnak a birodalom határától egész Susaig és Ekbatanasig, — oly nagy volt, hogy a király egy nap alatt mindent megtudott a mi Ázsiában történt. Nappal a jelzés hang által is történt, s a király rendeletei íly módon Diodor szerint egy

nap alatt 30 napi járó földre is eljutottak. A jelzésnél alkalmazottakat a „király füleinek“ nevezték.

Hasonló intézmény Herodot, Thukidides és mások szerint a görögöknel is létezett; Polybios pedig egy hydraulicus meszejelzéről tesz említést, melyet 60 évvel a peloponesuai háboru után Aeneas Taeticos talált fel.

A fáklyajelzést a görögöktől a romajok is eltanulták. A jelzések alkalmazása pedig egyes nevezetesebb események hírül adására némely helyt a legujabb korig megmaradt. Így Schweitszban, hol a Tell Vilmos legendájában is jelentékeny szerepet játszik: Hochwachten, Scociában „need fire“, nálunk „lármafák“ néven ismerté a nép s e lármafákat, magas, szurkos szalmával körülíttot s a hatóságok által kijelölt helyeken felállított fenyőoszlopokat, miket ellenség közeledtekor meggyújtottak, a székhelyföldön még az 1848-iki függetlenség harczban is alkalmazták.

A középkorban a veszjelzésnek csak is ez a módja maradt fenn. A fáklyakkal, lobogókkal stb. való jelzés azonban, az ó-kor oly sok más vívmányával együtt feledésre ment. A középkorban legalább sehol sem találunk íly kísérletekről említést, s csak az ujabb kor kezdetén tesz Porta nápolyi tudós „magia naturalis“ című művében holmi kísérletéről tesz említést, mit 1553 körül a távjelzésben két állítólag sympathicus delezítővel tettek volna. E távjelzésről Galilei Galileo a világregendaszéről írt pörbeszédeiben, sőt még 1788 ban Barthélemi abbé is megemlékszik, Cabei Nikola ferrarai jessuita pedig e meszeri távjelző külső alakját is leírja, de minthogy szerkesztését nem ismerjük, nem tudjuk mit tartunk felőle. A leírás után

ítélve nem lehetetlen, hogy valamely középkori tudós felfedezte a villanyosságnak a delezitüre gyakorolt hatását, de felfedezését titokban tartotta, vagy talán azért nem mert nyilvánosságra hozni, mert félt, hogy magyára kerül.

A 17-ik század elején a teleskop feltalálván és tökéletesítvén, az optikai távjelzők számára szélesebb ter nyílt. Worcester marquis, Hook, Bergsträter s mások különféle módosereket hoztak javaslatba, de törekvésük nem találván pártfogásra, sikerre nem vezetett; s a nagy francia forradalomnak volt fenntartva, hogy mint annyi más nagy és szép eszmét, a távjelzést is a gyakorlatban érvényre juttassa.

1792. márczius 22-én ugyanisz Chapppe Claude mérnök a (monda szerint volt barát) inge egyszerű, de elms készüléket mutatott be a francia conventnek.

Chapppe készüléket „Telegraph“-nak keresztelte, habár vele táviró csak jelt adni, de írni nem lehetett.

Szerkeszte a következő: függélyes pózna, melynek felső végére 3—5 méter hosszú lécz, az ugynevezett szabályozó, volt erősitve vízszintes tengely körül függélyes körben szabadon mozgathatólag. A szabályozó mindkét végére egy-egy 2 méter hosszú lécz a mutató vagy szárnny volt illesztve, melyet ép ugy lehetett a szabályzó körül forgatni, mint est a fő pózna körül, ugy, hogy a szárnny a mutatóval szemben teteszer szerinti helyzetbe hozható voltak. Az egészét csigaszor, megfelelő szinegek és a külső jeladáshoz hasonló, de sokkal kisebb készülék segélyével egy ember igen könnyen kezelhető.

A szárnnyak és a szabályozó különböz

szíveskedjenek ajánlataikat márczius 20-áig... Vörösmarty Béla végrendeleti végrehajtó urhoz... (Budapest, reáltanoda-utca 14. sz. a.) be- küldeni.

Az eladandó tárgyak az akadémia pa- lotjában vannak elhelyezve.

A személyesen meg nem jelenhető tájé- kozására közüljük a márcz. 28-ikán eladandó tárgyaknak a következő, bár nem kimerítő jegyzékét:

Két pamlag, hat nádszék, egy támlás- szék, több szekrény és kisebb-nagyobb asztal- ok, vagy tíz pamlag-vánkos, szobaszőnyeg, asztalszőnyegek, mosdószekrény, pipa-asztal, papirkosár, kandalló, több trumeuszekrény, több szoba csengetyű, képek, kisebb tükrök, ágyak, könyv-állvány, tíz darab különböző ér- tékű szivartárca, szivartartók, különféle le- vélynyomók, dobozok, tájékt-pipa, kártyaprés, különféle fotografiai képek, számos toll, irón, levélpapír, több tinta- és porzó-tartó, spa- nyol viaszok, számos kés, toll-kés, faragó esz- közök, beretvák és beretva-tokok, különféle gyufatartók, hamutartók, utazó tolltelle- bőrtáska, utazó szivartáskák, utazó óra tokban, egy arany zseboróra lánccal, (az, a melyet a ra- bók Deák Ferencnek visszaadták.) két existit kanál, ezüst gyertyatartók, saktábia, hévmérő, díszalumbok, könyvek (185 munka, ezek kü- lönt három „Corpus juria” és egy teljes pe- dányú Katona) stb.

Amaz egyéb különféle tárgyak, melyek emlékül nem igen szolgálhatnak, előzetesen fognak egy a lapokban közzeendő napon el- árvereztetni.

MOLNÁR ALADÁR, a balaton-fürdői szeretetház elnöke. VADNAI KÁROLY, a magyar irók segélyegyletének titkára. KÁRMAYER KÁROLY, polgármester, mint a fővárosi fi- a leány-árvahá- zak és a szegények házáinak képviselője.

A fővárosból. (Gyász és öröm, Szigligeti és Arany, a nemes Satalás, a német napilapok, Ambrus bécsi, az árvák mulatsága.) Márczius hó. Budapest virág és aszomorkodik. Gyászolja a pápát, buslakodik a török és maga fölött. Dalolja a „Sárga csikó” gyönyörű darabjait.

Az élet gyász és öröm keveréke. Szigligeti Éde elhunytát fájdalommal érzi a színészeti Irtái kegyeletének akarárn edni kifejezést a nemzeti színház, a költő egy rég nem látott művét a „Trónkövetelő”-t

állásból az egymástól legkönyebben meg- különböztethetőket a betűk, számok s egyes gyakrabban előforduló szavak megjelenésére használták, p. o. $\sqrt{2} = 1,414213562$

Chappe találmánya abban az időben nagy sajtó utót s egész Európát bámulába ejtette. A convent belátta fontosságát a Párisból Lilleig szállított a szükséges tornyokar. Az egész vonal 1794. augusztus 29-én készült el és Chappe, kit igazgatójává neveztek ki, e napon következő hírelt lepte meg a Conventet: „Coudé vára megadta magát a köztársas- ságnak, a helyőrség hadi fogásba esett”

A convent rögtön felelt: „Coudé neve esentul Nord libre legyen. Az északi hadse- reg érdemes tette magát a haza háldjár- ra” s a convent még együtt állt, a midőn Chappe már jelenthető, hogy értesülése szer- int e rundelete Lilleből Nord librebe már el- küldetett.

E bántaloms eredmény a conventet arra bírta, hogy a jelentékenyebb határszéli és ki- költő városokat Párisal mielőbb összekövese s nemcsak egész Franciaország be volt há- lózza tájvelző vonalokkal s minden hegyocu- sson, dombon, tornyon kétálabos tornyoc- kák emelkedtek, melyeknek erkélyéről táj- jelző póznák meredestek ég felé.

Az adott jeleket csak a főbb állomások értették, a küzbessők csak gépiesen adták tova. A hírzés elég gyorsan történt, p. Lille- ből Párisba 2, Calaisból 4, Strasbourgól 6 perc alatt; gyakran megtörtént azonban, hogy hírtelen esős, ködös idő állott be s a jelek épen ott maradtak ki, a hol az értesítés a legérde- kesebb kezdett valóni s az akkori hírlapírók ilyenkor kénytelenek voltak híreik befejezé- set a szó szoros értelmében kedvezőbb időre el- halasztani.

E bajon úgy igyekeztek segíteni, hogy a szárnakra homoru tükröket, szines lámpá- sokat stb alkalmaztak. Gauss heliotrópját ajánlotta fel, mely a nap képsét vagy a Drum- mond féle fényt több mértföldnyi távolságra veti vissza. Ily elveken alapuló messzejelzők a francia hadsergében és az amerikai meg angol hadihajókön jelenleg ujra alkalmaztat- nak s velők a kőben fekvő ellenségé tábor

tűzte ki előadásra nagy színműriónk születés- napjára: márczius 8-ára. A költészet Arany Jánost ünnepli. Az egyetemi ifjúság esztét babérkoszorút nyújtott legnagyobb Aranyunknak, az országos örömet tolmácsolva újból megszállása alkalmával és a nemzet óhajáták fejezte ki a korsoru ünnepléys átadásakor: hogy a Mindenható még sokáig tartsa meg őt a bus magyar gyönyörűségére!

Buzul a magyar. A megegyezőlt hazafi nagyot hallgatva iszik és szítja a kormányt; a nemes fiatalág a zöld asztal (billárd) mellett gyakorolja magát, vagy a bornak csufoit fővárosi megerk- től hajlandóságot érezve egy nemzet boldogá tételére, danolja:

„Olyan kell minékünk, Ki megáll a lábán: Nem kell Tizsa Kálmán!” Bizony, ha a rögtön felhevült fiatalág szavazza az országgyűlésen: Tiszát régen let- teszik, sőt utána is már négy öt kormányt megbuktattak volna.

Az egyetemi hallgatóknak, a haza leendő oszlopának ünnepe van most, a hónapnak első napjaiban. A „gagé” megérkezését ünnepli. Cabanoet füstöl ibolyacsokor díszesedik gombyukában s a Kosuth-kalapot féltrebillentve sétál végig a corsón. Büszke tekintete mintha azt mondaná minden flósternek: „Enyém a világ, benne te csak szellőzél vagy!” — Később aztán szokatlan tettvagytól dagasztott kabellal megy a „Szabadi”-ba vagy a „Kecskeméti”-be, hounan még raggal is kihallik a óta:

„Csárdás kis kalapot veszek, Mellé rosmaringot teszek; Szagos lesz az utca merre járok Kacsingatnak is rám a leányok!” Pedig, ha az utcán merésli az ifju szittya megereszteni jó kedvét: ott terem a constabler, hogy jó kedvénk gátot szabjon. Ilyen iníuriára ki ne tartaná kötelességének a constablerrel gorombáskodni? Csoda-, ha ilyen jogserlem fellájitja az ifju jogász vért, kit a hó elején szépen egymássalé tettett bankók az ellenállásra tüzesitene?

A gyönyörű tavasi napsugár nemcsak a farügyet eszalja ki, hanem kicalogtatja a fő- város népet is a kávéházak nyomasotó légköré- ből az ébredező természetbe. A Duna jege régen elolvadt, s a gőzhajók

melly barádságát hasitanak virének szöke- tök. A főváros megesabadult a virár aggo- dalmaiktól. Csak az „önkényes mentő társulat” egy-egy reményteljes tagja emlékezik rá im- gyen: „Hej minő isteni mulatság lett volna azt a gyönyörű kis Iránt habtermetével az ablakon kiemelni és megmenteni!”

Hja! az ifurnak mulatság lett volna a virásadás; hiaz mai napság — miként Vas Ge- renden megírta — a „miatyánk” ban a „mi- dennapi kenyeret” az orvosnak lábörésre, az ügyvédnek csivakodásra, az ácsnak tűzveszo- delemre, s az üvegcsnek jégesőre kell ma- gyaraznia.

A főnti cathogoriába sorozható a buda- pesti német napilapok „mindennapi kenyeré” is. Bárhol történik egy-egy rémes orgyilkosság: aietnek hozni a vitéz orgyilkos urak arcké- peit, s lehetleg a gyilkolás miképeni kivételnek rajzt. Kapkodók is azon számoktat a kocsiok, napzámokosok és csavargók. Sőt a dohánytö- zöknel kikaszott „Politiches Volkblatt” és „Neues Politiches Volkblatt”-nak számai előtt egész csoport csóceléek áll össze, amullalt tekintre az újságban megörökített hősök ké- peire. Szapary Imre gyilkosának, s a mákvi- rág Róza testvéreknek híressé tétele a buzdi- tó hatást nem is fogják eltévesztani. A nép ne- mesítését igazán szivökön viselik ezen lapok szerkesztői.

A népszínház ujdonsága Abonyi Lajos „Ambrus bécsi”-ja. — A bírálok azt találták egyik hibájának, hogy nem a Bach korszak alatt íratott, mert akkor nagy hatása lett volna. De ezen szorult időben is eddig tele ház nézte, jelül, hogy van hatása, és jelül, hogy a kü- zönöség érdekli a német sógor felülése, mert a sógorral most is van bajunk. Csakhogy nem igen mondhajuk el a darabbeli becstelés tí- mármesterrel, hogy: „Caiz madiát fogtál sógor!”

A farsang elég vigan és rangjához illó bolondsággal telel. Volt ilyen reclama is: „A képviselőház f. évi február 32-én ülést (nem) tart, de az álarcos bál a virágdobban márczius 5-én megtartatik.”

A vialgom napjaiban megemlékezett a főváros az árvákról is. A Fröbel egyelet a „Hungaria” dísztermé- ben gyermek ünneppelt rendezett, s Rákosi Je- nó — az árváknak örömet szerzendő — az ár- vaházak növendékének díjtalan belépést ad- dett s népszínház csütörtöki (febr. 28.) elő- adására.

JURATUS.

föltt is lehet mértföldnyi távolságokra tudó- sításokat küldeni. Franciaország példájára Angol, Svéd, Német és Oroszországban, Ausztriában sőt Tö- rökrszágban és Indiában is kezdtek alkalm- zani különféle módosításokkal és javítások- kal a Chappe találmányát és hazánknak is foglalkoztak e kérdéssel. A cs. kir. kormány ugyania 1833. május 14-én tábornaki tiszték- ből álló bizottságot rendelt ki egy Andreea Károly által bemutatott a Chappehöz hasonló, de enél egyszerűbb tájvelző megvizsgálására. A kísérlet a Szt. Gellért hegyről tetetett 17/10 mértföldnyire a budai hegyek közé. A hiva- talos közlemény alig néhány másodperc alatt jutott rendeltetése helyére. De gyakorlatban e készülék soha sem jutott alkalmazásra.

Az emberiség az optikai tájvelzővel elért fényes eredménnyel azonban nem elégedett meg s még gyorsabb hírszállító eszközök tel- találásán törte fejét. Mi kínálkozhatott volna alkalmasabb eszközre e célra a villanyosság- nál, melynek sebessége a 40, sőt Whastone mérési szerint a 60000 mértföldet másodper- czenként meghaladja.

A villanyosság terén már a mult század vége felé igen nevesetes felfedezéseket tettek. Franklin kimutatta, hogy az electricitás és a villám egy és ugyanaz, csakhogy különböző fokú hatásban nyilvánuló erő és Galvani a szerencsés véletlen a villanyosság előállításá- nak új, eddig nem ismert módjára vezetett rá. A résközpokra fűzött s vasárcsra függesztett békaközmök, midőn a rácsot az eső megned- vesítette rugdalónni kezdetek. Galváni ezt a béka crombokban rejő állati villanyosságának tulajdonította. Volta azonban bebizonyította, hogy a villanyosságot a két különböző fém nedves érintkezésére hozza létre és összalítottá a róla elnevezett oszlopot. Cahrliale és Nichol- son 1800-ban felfedezték a villanyosság vegy- bontó hatását stb. s mégis ha valaki akkor azt merte volna mondani, hogy az az erő, mely az oly néltán rettegött fenéséges természeti tü- neményben a villámiban és menydörgeésben nyilvánul, mit az ókor népei csak legfőbb isteneknek adtak kesébe fegyverül s mit né- pünk még ma is Isten nyilvának nevez: alig néhány évizedes mulva az ember rabszolgájává lesz s parancsára a gondolat gyorsaságával

fogja tova szállítani híreit nem ismerve sem gátot sem akadályt; hogy száz meg száz mért- földnyi távolságból a végtelen oceáncon túlról jövő értesítéseket nemcsak jelekben visszaadni, hanem lenyomatni vagy vonásrö-vonásra le- másolni, sőt a mi több a zenét, éneket és még az emberi beszéd komplikált hangjait is hiven ismételni fogja, bizony az ilyen rajongót aligha örültnek nem tartják vala, pedig mai napság a villamosság híbetelennék tetsző távolságra jelt ad, mechanical erőt fejt ki, hőszéget, vilá- gosságot hoz létre, az összetett testeket alká- tréseikre bontja szét, nyomtat, ír, rajzol, zenél, énekel, beszél, fűtyöl a szerint a mint pará- csoljuk neki, sőt igazi rabszolga módjára még gyilkosságra is fel hagyja magát használni, felrobbantván a tenger fenekére súlyszettett torpedót s a légré röptéven még a hatalmas pánczélos hajót is legényességével együtt.

Már 1753-ban, a midőn még csak dör- zéselő által tudtak villanyosságot előállítani, taláink egy javaslatot a villanyosság fel- használására tájvelzésre. Tudták, hogy a vil- lamosság, kellőleg elszigetelt jó vezetőn — a gondolat gyorsaságával terjed el és hogy a villamosság tett test a könnyebb testeket magához vonza. Scott magazinja 15-ik köte- tében C. m. jel alatt, Charles maruál 1753. február havában javaslatot tett, miként le- hatoe e tulajdonságokat tájvelzésére felhasználni. E javaslat szerint a betűk számának megfelelő számu, gyantával egymástól tökle- tesen elszigetelt sodroy lett volna, számos ce- rép csövekben egyik állomástól a másikhoz vezetendő. E sodroyok végére ércgyölcsc- kák lettek volna függesztendő, melyek min- denike alatt betűvel jelzett papírdarabka ál- lana. Ha már most az addó állomás a sodroy vége, betűkkel jelzett billentyűk által, a vil- lanygép vezetőjével érintkezésbe hozták, az egész sodroy villamosság válik s másik végén a megfelelő betűvel jelzett papírdarabkát ma- gához vonza, majd ismét eltaszítja. A felve- võnek csak a betűket kell sorban leírnia, a mint azt a golyócikkak magukhoz vonzótták és ismét eltaszították.

Hasonló módon számos kísérlettek meg a dörzölés által nyert villanyossággal a tá- volba értesítések küldeni; de a gyakorlatban alkalmazására egyik javaslat sem jutott.

A dörzölés által előidézett villamosság- nak az a rossz oldala van, hogy vele folytonos egyenlo hatást nem lehet elérni. Az ugynevez- tett galvanicus két különböző fémnek érint- kézése következtében keletkező villamosság, ha a két fém jó vezetők által egymással össze- kötöttük, folytonos egyenlo áramot ad mind- addig, míg a villamosságot létrehozó ok, — a két fém érintkezése a savakkal meg nem szün- ki. A Volta féle oszlop általánosan ismeretes. Minden egyéb villamos telep ugyan arra az elvre van alapitva és rendszerint nem áll egyéb- ből mint két különböző fém, melyek nedves vezetők által vannak egymással érintkezésbe hozva. A távirásnál leginkább a réz és hor- gany használnak vilálmindítökül, újabb idő- ben két különböző folyadékban, kénász és réz- galienoldatba elhelyezve, hogy a villamfolyam által magában a telepben okozott vegybontás- nak, mely a villanyos áram erejére káros befo- lyást gyakorol, eleje vételessék. A kiálló rézar- ron az igenleges, a horganyarkon a nemleges villanyosság gyűl össze, folytonos villamfo- lyam azonban csak akkor jön létre, ha e két sark egymással jó vezetők által össze van kötve. Az így összekapcsolt kört, zárt galva- nicus körnek nevezük, melyben folytonos villanyáram circuál, ez azonban rögtön meg- szűnik, ha a kört valahol megszakítjuk.

A galvanicus folyamnak legelőbb is azt a tulajdonságit használták fel meseírásra, mely szerint az összetett testeket, ha rajtuk ke- resztül vezetjük alkatreiszekire bontja.

Ha vizen vezetjük keresztül a villamos- ságot, a vegybontás azonnal megkezdődik, mi- helyt a galvanicus kört zárjuk. Az igenleges sarknál oxigen (éony) a nemlegesnél hydro- gen (könyen) fejlődik és pedig abban az arány- ban, minőben a vízben egyestilve vannak: t. i. még egyszer annyi hydrogen mint oxigen.

Sömmering müncheni tanár 1809 ben a villamfolyam e hatását használta fel táj- velzésre. (Vége következik.)

82

Helyi hírek. — Kézírtványk és felsőge édes atya, Ferencs Károly főherceg márcz. 8-án délután 1 órakor meghalt. — Magyar színészet. Geröfy Andor jeles társulata Nagy-Kanizsára érkezett, üdvö- zölköz körülkőbe óhajitjuk hogy a legzebb siker korszoruzna ittléttük.

A tiszti önégyelőző szövetkezet, má márczius 10-án esti 6 órakor tartja rendez évi közgyűlést Nagy-Kanizsán a városház nagy termében; a szövetkezet tagjai tisztelettel felké- retnek a megjelenésre.

A „Társaskör” vizgom-rendező bizottságának hushagyó kedden tartott táncze- estélye, a mindőhöz hasonló minden két hónap- ban szokott rendezni, elég élvezetet s szórakoz- sást nyújtott, de mégis inkább csak a farsang- tól elbusozó szűkebb körű házi mulatság mint általános vizgom volt czélja. Ott láttuk: Pli- hál Ferenczát, Gözöny Márcsa, Stemmerét, Erdődy Lajosné, D. Horváth Ferenczét, Gu- lyásné, Krug kisasszony, Schertzán, Kis Gold- s-einné, Rosenberg Zsófi. Blau Ferdinándé, Blau Kamilla, Danosha Ottoné, Koch Zsófi, Zathureczky Zaigáné ürühögyeket a s szép ko- szoru körében nem igen jutott eszünkbe szö- mokordni, hogy vége a farsangnak.

— Férj gyilkossággal vádolt öv, Vanotti Pálné elleni bünyögye de n. kanizsai kir. törvényszéknek 1877. évi márczius hó 1-és napján megtartott vétárgyalása alkalmával a kir. törvényszéki orvos Dr. Schreyer Lajos fel- hívott, hogy vádolt nőn ezközölt észleletei alapján, annak egészségi állapota tárgyában adjon véleményt; — mire a kir. törvényszéki orvos kijelenté, hogy ő vádolt nőt a fogházban harmadikasz siphilissel gyógykezelté, a mely betegségre a meggyilkolt férj hulláján észkö- zölt boncolásokor tapasztalt májzsémesedéstől következtetve — vádolt nőt férjétől örökölhetta.

Az eljáró kir. törvényszék ezen véleményt az itélet hozatal alkalmával figyelembe véve, — lélekenti alapon, mint enyhítő körülményt vette beszámítás alá, a menyenyiben egy ilyművő betegséggel megfertőztetés csak ellenszenvet és undort gerjeszthet a megfertőztető irányában, s ez alapon vádolt nőt 20 évi súlyos börtön el- szenvedésére ítélte. A kir. ítélő tábla azonban ezen körülmény figyelmen kívül hagyásával vádolt nőt a férjén megérzés utján elkövetett orgyilkosság büntényében mondotta ki büntö- nes s az első bíróság ítéletének megváltosta- tása mellett kötélt általi halálra ítélte. — A leg- főbb ítélőszék az ügy érdemének elbírálása alatt felhívta az országos közegészségügyi ta- nácsot vélemény adás végett arra nézve, hogy

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

minő befolyást gyakorol az emberi test szervezetre a harmadlagos bujakór; a közegészségügyi tanács erre határozottan oda nyilatkozott, miszerint a nevezett betegség tagadhatatlanul befolyást gyakorol a vádolt nő kedélyére. — Minthogy pedig az egészségügyi tanács ebbeli véleménye az első és második bírósági ítéletek keltezésére után adatott; ez szerint a körülmelegítő két rendbeli ítélet hozatala előtt még ismeretlen volt; ez alapon a legfőbb bíróság 1878. január 14-én 78. szám alatt kelt végzésével a két első bíróság határozatait feloldva, az összes büntügyi iratokat az eljáró kir. törvényszékhez visszaküldte azon utasítással, hogy a közegészségügyi tanács szakértői véleményének figyelembe vételével hozzon újabb ítéletet. — Az ez alapon 1878. évi március 7-én megtartott tárgyaláson, a kir. törvényszék az ügyet újabb vizsgálata tárgyává téve év. Vanotti Pálnét a mérgezés által elkövetett férjgyilkosságban mondotta ki bűnösnek és ezért 15 évi súlyos börtönrre s a felmerült költségek elvételére ítélte azon indokokból, mert jól lehet, hogy az elővizsgálat adatai kétségtelenül kiderítették ugyan, hogy a férj-mérgezés Vanotti Pálné szándékosan követte el, mindazáltal a bűntetés kimérésénél tekintetbe kellett venni, hogy a vádolt nő a törvényszéki orvosa véleménye szerint indult harmadlagos bujakórban szenvedett volt és hogy ezen súlyos kör befolyása folytán — az országos egészségügyi tanács véleménye szerint — a vádolt nő kedélye tagadhatatlanul befolyásoltatott s így — jóllehet az elővizsgálat során nem mutatathatott ki oly mozzanatot, — a mely a vádolt nőnek a bűntett elkövetése alatti zavart elméjét tanúsítaná; mindazáltal a közegészségügyi tanácsnak irányadó — és határozott véleménye alapján nincs kizárva azon lehetőség, — hogy e súlyos kórnak kedélyre, illetve az ügyrendeszerrel behatása — a vádolt nőnek elhatározásánál, a cselekvési szabadságára csökkendőleg hatott, a mely feltétel jelen esetben annyival inkább indokolt, mint az — hason főbenjáró büntény elkövetésének titkos elővigyázatával ellenkezőleg — a vádolt nő mérgezési szándékát, de sőt ennek végrehívását is cselekednie ugyolyán tudomására vette, a mely körülmény, az előzmények után, ily nagy büntény elkövetésénél mindegyre a kedélyre gyakorolt befolyásnak — illetve a cselekvési függetlenség ellen behatás általi korlátozásának kell tulajdonítani. Tóth Gyula tanács jegyző.

B. Eötvös József emléké Ercaiben. A nevezett helyen, hol a halhatatlan író, európai hírvé, a jeles status férfiú hamvai nyugáznak, egy bizottság alakult. B. Eötvös József emlékoszlop-üggyi bizottság neve alatt, ama nemes célra törekvő, hogy Eötvös sírhelye fölött egy emlékoszlop állíttson. Céljának megvalósítására az ország főpapjait s magánait szólította fel szíves részvételre. Minnek folytán a fennvezett bizottság e célra 3100 forinttal rendelkezik már. Többek között a bizottság fölcsillagta a nagy-kanizsai íri hitközséget is a felcsillagoltatás érdekében elvonnak közölkö: „Nagyteremtű hitközség! Ercaiben Sörgyönyi László ó nmélt. Fehérmegyéi erdemeny főispánjának vezetése alatt megalakult B. Eötvös József emlékoszlop-üggyi bizottság” ama országzserre tapasl énlék érdeklődésével fogadott nemes célt tűzte ki magának, hogy a halhatatlan B. Eötvös József, európai hírvé lángzús, jeles status férfiú, ró — szóval: imponáló erkölcsi hatalom — boldog emlékü hamvai fölött Ercaiben a dunapartmagaslatán egy monumentális emlékoszlop állíttson, mely is kedvező természeti situációjánál fogva bivatva volna a nagy férfiú sírhelyét — a nemzet büszkeségét — egy felvilágosult hirdető. Midőn a fennvezett bizottság e nemes célra tör, eleget törőszkik tenni a haza becsületének, teljesít egy elodáshatlan oly kötelezettség, melynek élmulasztását a cultur népek nagy nemzeti bűntnek tartanának. Ismervén a nagy-kanizsai nagytekiutú íri hitközségnek minden erkölcsi igyekezetet támogatói kész kegyes hajlamát, bátor a fennvezett bizottság a nagytekiutú hitközséget ünnepélyesen e nemes cél megvalósításának közreműködésére teli bizalommal s tiszteltteljesen fölcsillagta, mely is keves kötelezettségnek fogja tartani a leleplezendő oszlop láláinal a nagyérdemű hitközség iránt az egész hazát lekötözéni. H. zafini üdvözlettel, a bizottság nevében Barnafy Balázs b. énlók, Szász Károly b. jegyző. Ercai 1878. márcz. hó 1-én. E sorokhoz nem kell kommentár, a dolog természetében fekszik, hogy a hely, hol a haza egy nagy férfiú nyugszik, emlék nélkül nem állhat.

Szép példa. A helybeli első takarékpénztár választmányja, a mult évi jóvedelemből jótékony célra szánt összegből, a köznyelés jóváhagyása reményében, 100 forintot szavazott meg a Széchenyi-tér befalásának költségeihez. Az ily szép tett nem szorul dicsőregetésre. Így van ez mégira a vasmegyéi lapokban honnét e szép példát lapunkba átvenni el nem mulasztottuk, mert Kanizsán is van Széchenyi-tér

és takarékpénztárak, tehát a szép példa követését mi sem gátolja. H. — **A zala-egyszerű ügyvédi kamarából megyei tisztviselőkké történt megválasztások folytán kiléptek Gózonny László letenyéi, Braunstein Pál és Caertán Károly zala-egyszerű ügyvédek.** — **A Balaton jege a hétéfői szél által összedarabolva a somogyi partokra hajtatott a nélkül, hogy valahol kárt okozott volna, a vizálás valamivel kisebb a mult événél, de még mindig nagyobb kelletfinél.** — **A letenyéi fiatalok által f. évi márcz. 2-án a nagy vendéglő termében a helybeli jégkőrosultak javára rendezett sártróki táncvirágalom várakozáson állt sikerült. Válgatott hölgykoszoru jelent meg s igazi jó kedv uralkodott a társaságban, mely kiválóan kiirradott kedélyesen mulatott. A hölgyek között különösen kitűntek: Hetényi Matild Z. Egyszerű, Rády Gizella Letenyéről, Lisziák Ilka Perlakról, Zakál Irén Letenyéről, Nyáry Kálmáné Pólkéről, Keszterű Ferenczné Vöröskőről, Haydenné Csempees Vilma és Dauscha Ottoné Nagy-Kanizsáról. — A bál díszét emelték még: Zakálé Blazkovic Vilma, Koch Zsófia, Tuboly Victoráné Nagy-Kanizsáról, Filipics Jánosné, Folly Bernátné, Kalivoda Jánosné, Szemesy Vendeliné, Békesy Rezsóné, Bertóty Gusztávné, Heinrich Móráné és Vizmathy Terka Letenyéről. Kovács Szidi, Vilma és Tinka Tót-Szent-Mártonból, Léránt Mari és Juliaka Szent-Liszáról, Csizgány Bertalané és Náday Ferenczné Szent-Adorjánból, Boró Kóza és Regina Lisperől, Korkatinka és Minka Vetyénből, Kovácsovics Emilia T. Szt. Györgyről, Takács Elek, Vukasesy Gizella és Tóth Karolin Hodosánból.** — **A kts-konáromi márcz 2-án tartott táncvirágalom jóvedelmé jégnek után 139 frt. felül fizetés 12 frt 50 kr, és pedig felül fizetek: Semetke Lajos tisztartó 3 frt 50 kr, Desáth Géza 2 frt. Garay Sándor 1 frt 50 kr, Papp Károly 1 frt, Talabér Kálmán 1 frt, Lerch Antal 1 frt, Semetke Lajosné 50 kr, Fülöp Kázmér 50 kr, Szokolai István 50 kr, Dümmer József 1 frt. Összes bevétel 151 frt 50 kr.** — **Keszthelyről írnak nekünk:** Egy oly estélyről akarok referálni, mely a farsangot mintegy megkoronázta, kérem tehát, szíveskedjék becses lapjában soraimnak csekély tért nyitni. F. hó 5-én s keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet hallgatósága, hogy a farsang legelső napja se muljék el egyhanguan, hanem hogy legyen fűszereze édes, drága — s mondhatnám a multakat latba vetve — feledhetlen pillanatokkal, kiküldött kebeléből néhány buzgó tagot, kik a város színe, javát, virágát s legszebb gyöngyeit a rögtönzött estélyre személyesen meghívták. Este 8 órakor Bardi Gyurcsi talpacskánál zenéje a plevnai csardás tánt teremte meg a kedvet a mulatni vágyó ifjú nemzedékbe — s aztán huzta pógányul kiválóan kiviradtig — s huzta volna még tovább is, de fájdalom a mamák „menjünk — menjünk” parancsoló szavának ellentétleni semmiféle esdeklő szó, hang nem bírt, — hiába való volt „csak egy rövid csárdás” stb. stb. semmi — semmi sem használt. Méltán elmondhatjuk, hogy a hölgyek a festszelen egyszerű öltözetbe egy egy anygakaként tüntek fel — helyén látnának itt a karton bálókorl is tenni említett, de fájdalom Keszthelyen még nem korszerű ez eszme s megrögzöttem, hogy rószás ujacskákkal még megösbálnák üstökömet, ha beleerezz kedném bővebben a dolog fejtegetésébe (hagyjuk jobb időkre). — A ki ott volt, az legjobban itélhet a sikerrel a hogy „Amazon terme” nem látott egyhamar ily válogatot díszes közönséget, azt elismeri mindenki, a ki megfordult gyakraiban ilyenek alkalmakkor benne. — S most összefüzőm minden válogatás nélkül egy ékes korszoruba a hölgyeket, kikre egyenként el lehet mondani a költővel: „Szép vagy mint a szépség maga oh léány! Szeméidek pillantása éltető mint éj után a regg — korány.” Ott láttuk: Szép Lászlóné, Vértessy Iránné, Pethó Janka, Kugler nővérek, Vissacs Izabella, Szabó nővérek, Keiser Irén, Léránt Irma, Gleimann Györgyike, Garger nővérek, Vünsch Ilonka, Pataky, Veltner, Beck nővérek, Stokker Vilma, Nagy nővérek, Magyar Felici, Meaner Ilka Luperabek, Gróbar, Régeuspenger, Kohn nővérek, Illés Luja, Grünhut N s Lenhárd Kornelia urbölgyekét. S most e nagy munkát megtéve — utalok még egyszer fenti szavaimra, — hogy a korszort minden válogatás nélkül fűtsem együtté. Jelen alkalomkor nem mulasztom a hallgatóság részéről köszönetem nyilvánításai Zallusky ur azon szíveségeért, hogy a termet ez este ingyen engedte át. — **Névsora** azon t. felülcsillagoltak kik Letenyén 1878. évi márcz 2-án a helybeli jégkőrosultak javára rendezett táncvirágalom alkalmával felülcsillagoltak: Schvarcsenberger David Z. Apáti 5 frt, Stern Zsigmond Pórdéfeld 5 frt, Svastits Benó Z. Egerasz 4 frt, Svastits Károly N. Kanizsa 4 frt, Kovács Dániel T. Szent-Márton 3 frt, Malics Ferencz Felő Someny 2 frt, Mocsary János Bellatinca 2 frt,

Léránt Alajos Szent Lissó 2 frt, Tóttöy Béla Letenyé 2 frt, Malits János Letenyé 2 frt, Tamás Ádám Letenyé 2 frt, Kálivoda János Letenyé 2 frt. Kovács Károly Z. Egerasz 1 frt, Csizgány Bertalan Szt. Adorján 1 frt, Kovács Lajos N. Kanizsa 1 frt, Erdélyi Mihály T. Szerdahely 1 frt, Stelag János Letenyé 1 frt, Blau Pál N. Kanizsa 1 frt, Kneovits Ferencz Becsehely 1 frt, Freund Róbert T. Szt. Márton 1 frt, N. N. Letenyé 1 frt, Ostrich Lajos Letenyé 1 frt, N. N. 71 kr, Hajgató Lajos Letenyé 1 frt, Összesen 46 frt. 71 kr.

Gr. Brunavick Teréz hasáknak az első ovoda alapítójának gyönyörű olajfestményü arcsképe Henz Lajosról odának számára megérkezett. Bővebben jövőre.

Rövid hírek. O felsége Laserer belügyminiszter személyes látogatásával tisztelte meg — Bulgária organisator Caerkowski herceg San-Stephanon szélhűdében meghalt. — A fővárosnak egy fűn vendége van Dr. Geneiz Arvid egyetemi magán tanár és nyelvész, a sínelkoron magyar nyelvet akarja elajánlítani. — A tenger vístömége hazaszerez billicó akót tesz. — IX. Pius meghalt anélkül, hogy az Olaszország részéről számlára kijelölt 3,200,000 frank évi rentéből csak egy fillért is igénybe vett volna. — A legvérebb enyágy márcz 5-én temették Nagy-váradon, Sztics Józsinak hívták s hét évüzeden át kezelte a vonót. — Kis-Mártonon egy házas pár gyémánt menyegzőjét ülte meg a napokban, már 75 év óta élnek együtt boldog házasságban. — A badeni erdőszégen egy elvadult embert fogtak el; teste egészen szörrel van bevonó; emberi hangot nem ad, hanem üvölt mint a farkas. — Hanton egy legény elnyagta kedvesét; a megosalt Julia boszujában levágta fülét a csalfa legénynek.

— Párisban egy marquis hűden imádott korbáccsal verte végig az utcán. — Egy angol 6 nap alatt 1000 angol mérföldet járt be velocipeden. — Crispi olasz miniszter kétnéjüségé miatt támadt közbötrány következtében lemondani kényserült. — Az új Presse szerint a congressus létrejövetele Berlinben bizonyosnak tekinthető. A Bosniába s Hercegovinába bevonuló csapatok parancsnokává báró Philippovicus főtaborszernagy személyét kiküldö. — IX. Pius szentté avatása rövid idő alatt meg fog történni.

A nagy-kanizsai takarékpénztár részvénytársaságának 1878. évi február havi forgalma.

BEVÉTELEK.	Arany	Frank	ft.	kr
Pénztár maradvány 1877. jan. 31-én			64,770	55
Pénztár számla 17 Hitelezőnek.			68,512	29
Betét számlának			52,982	34
Váltó			3,886	—
Kötelezvény			8,067	06
Kötvény és váltó kamat száml.			6,868	—
Értékpapír			10,70	—
Bélyegilleték			38,50	—
Reizakái díj			127	14
Készenléti kamat			214	90
Költség			193	—
Számlák			63	03
Házjóvedelem			601	80
Kintlért kamat			8325	59
Váltó kamat			—	—
Betét kamat 3%, illeték			23	70
Házber hátalék			98	08
Frank betét			—	—
Értékpapír			—	—
Betét arany			—	—
Arany költsön kamat			—	—
Frank költsön			—	—
Frank költsön			—	—
			149776	20

KIADÁSOK:

14 Adós Pénztár száml.

	számla	ft.	kr
Betét		46,268	19
Váltó		70,322	38
Kötelezvény		16,264	—
Betét kamat		781	80
Költég		6964	—
Kötvény és váltó kamat ar		8005	46
Házjóvedelem		41	49
Tisztí fizetés		375	—
Értékpapír		7383	—
Betét kamat		—	—
Betét kamat 3%, illeték		—	—
Bélyeg illeték		1435	87
Számlák		90	—
Értékpapír árverés		2290	—
Vegyes		—	—
Arany és frank kamat		—	—
Arany betét		—	—
Frank betét		—	—
		388378	11

Pénzkészlet 1878 febr. 28-án
Összes forgalom. 449193.50

Üzleti szemle.
Nagy-Kanizsa, 1878. márcz 9.
E héti időjárásunk nagyon változókéony, de mindamellett általánosan a nyári, és a rögörök fák ábrósát hatánu volt a viruló rétek, a rögörök fák és bokrok diadálak, melyeket rohanban, de aligban nem egy kisidő korán vit ki a tavasz apró testvére felett. Tűpnap és fogasnapok útvarunk volt, mely ez északban mindenesetre ritka teljemeny. A meszi gádzák a vetési munkákkal teljesen el vannak foglalva.

Az üzlet a lefolyt héten egészségesebb alakot vett fel helyükön és a majdnem minden gabnafajban szállárabb irányszat jutott érvényre. Buzában mérsékelt szállitások voltak; árak mintegy 10 krral felőbb hágáltak. Roszban jelentékenyebb forgalom volt; árak azonban nem változtak. Arpa csak vetési célokra vétetett. Zabnak is jobb keletje volt; kisebb partiék 10-15 krral jobban fészettek. Kukorizában élénk deletünk volt; ezen cikknél is 10-15 krral árvalás jegyezhető. Btkörnyezetben szinte jobb hangulat volt, mely a vetési időnyak kezdetét jelölte. Egyes mennyiségért teljes árak engedélyestettek. Műfőség szerint:
Buza . . . . . 10— 11.30 — — — kr.
Rosa . . . . . 7.50 — 7.90 — — —
Arpa . . . . . 8.50 — 10.40 — — —
Zab . . . . . 6.70 7— — — —
Kukoricza . . . . . 8— 8.50 — — —
Btkörny . . . . . 6— 6.40 — — —
K. B.

Papirszeletek.

— Nem keresett valaki, Miska?
— De igen, egy kiléna,
— Mit hozott?
— A bis egy kis malacot,
— Hát aztán hová tetted?
— Nem akart sohogy sem maradni, aztán, hogy elhaltatassam, beteteim oda a sífon aljába, azóta aztán el is csendesedett, bizonyosan ott a cseméikkal játszik.

Nagyon durézás felesége volt a pi embernek ha ráéret: a haragzáró nap se szólt, csak az ajtó csaotztatja. Egyzer épen ilyen széles jó kedvény volt az asszony, s a férj nem szól semmit csak lámpást gyujt s elkezd keresgélgni; kutajja agyalját, ládát, azokrényét és a többi rejték helyeket. Egyzer nem állhatia az asszony rákálit a gádzák: „Ugyan mi a lélek keresi kedd már no?”
Hála istennek feleségem! meg van a mit keresnem, azt gondoltam, hogy elvetted a nyelvedet, mert már hamdnapija nem k elcsépettél vele.

Utazók névsora
N. Kanizsán, 1878. februr 27-től 1878. — márcz 6-ig.

A „K o r o n á”-hoz címzett szállodába: Winter A. Bécs. Tryk P. Bpest. Galambos I. Bpest. Visváry S. Visvár. Kostyal T. Csáktornya. Meszes I. Lovas. Horváth I. Bpest. Sós I. Székesfehérvár. Nagy F. Egerasz. Steiger T. Bécs. Keresztes A. Sopron. Ney J. Bpest. Hoffmann S. Keszthely. Pölter I. N. Vásony. Káhn I. Bpest. Herman G. Bécs. Lüdbeter A. Kapronca. Hirsch M. Bpest. Kronfeld A. Zagráb. Sós F. Szt. István. Schenk M. Zagráb. Gerber D. Veszprém. Tímei G. Debrecsen. Herman Zs. Klagenfurt. Schömann N. Bécs. Kucer I. Temesvár. Tröder B. Saigetvár. Scholzer G. Bécs.
A „S e a r v”-hoz címzett szállodába: Hassner N. Bécs. Löw F. Bpest. Baranyai G. Bpest. Pfänderer N. Bern. Svastics B. Z. Egerasz. Frisch L. Bpest. Kohn F. Bpest. Spitzer I. Kaposvár. Hauser I. Örtvá. Mangin F. Z. Egerasz. Spitzer F. Kaposvár. Hajós F. A. Lendva. Herrm F. Zagráb. Milhofer M. Kaposvár. Tausnik N. Sobb. Szalacsy F. Ventos. Fróf Nitky Gy. A. Lendva. Györfi A. Bécs. Hájik N. Z. Egerasz. Rogacsi I. Sopron. Lengyel A. Boglár Hirschl M. Domboru. Braunstetter A. Z. Egerasz. Kohn A. Bpest. Schüller A. Bécs. Zloha A. Sopron. Schnell A. Sopron. Kohn A. Légrad. Kardos A. Sobb. Kastner M. Bécs. Nedetzky I. Kustyan. Skille A. Bécs. Kifaludy N. Prostony. Braunfeld F. Győr. Schreyer A. Lines. Lueztig N. Székesfehérvár. Sturm A. Z. Egerasz. Albrecht P. Sopron. Lázár D. Keszthely. Hednek M. Bécs. Weisenberger F. Bpest. Blum I. Becsehely. Wieber N. Pallán. Lenk O. A. Lendva. Schlesinger N. Bécs. Khon G. Bécs. Steiner A. Zagráb. Duszák G. Sobb. As „O r o s z l á n”-hoz címzett szállodába: Gr. Schiltenebach Varasd. Piltzbach M. Karltadt. Kafel S. Bécs. Altherg L. Bécs. Rosn I. Kapronca. Rothauer M. Veszprém. Stratti I. Marburg. Spithof I. Kaposvár. Malits J. Letenyé. Bernhard I. Veszprém. Hofman A. Bécs. Pflügler I. Zagráb. Venik E. Bécs. Weiss L. Márczán. Braund B. Varasd. Miki I. Péca. Kass A. Prága. Sefali K. Bpest. Opaterman E. Prága. Hoffer E. Prága. Reihard E. Sopron. Malner I. Bécs. Neff M. Eszék. Schvarzenberg M. A. Hábót. Hamer I. Veszprém. Menik A. Grätz. Trattner I. Bécs. Mayhofer H. Domboru. Spitzer M. Zákány. Maritz I. Sopron. Gross S. Bpest. Szegthy N. Letenyé. Schraibach I. Barca. Blank I. Grätz. Hofman A. Keszthely. László H. Keszthely.

Heti naptár.
Márcz 10-14 márcz 16-ig 1878.

Hó- és hetinap	Kath. és prot. naptár	G o r g g naptár	3 naptár
10. Jézus megkísérteték a léleköl. Máté IV.			
10. Vasárnap	F I Invoc.	26 A Súp.	26
11. Hétfő	Heraklius	27 Propir	27
12. Kedd	Gergely	28 Basilius	28
13. Szerda	Kántor †	1 O Márt.	1
14. Csütörtök	Matthid	2 Theod.	2
15. Péntek	Kristóf †	3 Eutrop	3
16. Szombat	Henrika †	4 Geras.	4

Felelős szerkesztő: Bátorfi Lajos.

H I R D E T É S E K :

Wajdits József könyvkereskedésében

Nagy-Kanizsán megjelent

és minden könyvárus és könyvkötő által megrendelhető :

A nagy áldozat.

A magyar nép számára.

Irta Tóth Miki

Jézus-tárasági tag.

Ára kötve

diszes arany nyomással

28 kr.

Mindkettőt együtt véve csak 50 kr.

Postai megrendelések azonnal teljesítettek.

A Szent Keresztuti ájtatosság.

A magyar nép számára.

Irta: Szemányi Ágost

Sz. F. r. áldozár.

Kötve diszes arany nyomással

ára 28 kr.

Wichtig für die Herren Schneidermeister! Die Tuch- und Schafwoll-Modenwaren Niederlage des Johann Günzberg in Graz... Diejenigen Herren, welche geneigt wären...

K. k. conc. Bureau für Sprengtechnik Preisherabsetzung von Dynamiten und Zündmitteln... Nobelschen Dynamiten...

Totalisateur telivér angol mén ló.

Mélt. ifjabb Gróf Zichy Ödön ur surdi istállója részére, — az oroszai m. kir. mén telepből bérletvéten ki, — néhány idegen kanczát, darabonként tíz frt díjért fedezhet, — bővebb értesítést ad a Zákány uradalmi számtartó, u. p. Zákány. (557 2-3)

Hirdetmény.

Minden ml egy megvásárolt alpacca-estét... Lezártított árak. Előbb. Most.

Table with columns for 'Előbb' and 'Most' prices for various alpaca and sheep products.

6 pár alpaca-estét... 6 pár alpaca-estét... 6 pár alpaca-estét...

Blau és Kann érczárú raktárak által; Bécs, Babenbergstrasse 1. szám.

Kőbányai sör raktár

DREHER ANTAL sörödéjéből

Blankenberg Vilmosnál főtér (gabona piarcz)

Kaiser-féle házban.

Mindenmely sör 25, vagy 50 literes hordókban és 25, vagy 50 palackos ládáknban a legjobb minőségben kapható.

Határozott óvás hamisítás ellen! 27 éven át kipróbálva!

Dr. POPP J. G.

cs. k. udvari fogorvos Bécsben. (Bognergasse 2.)

Anatherin-präparatumai.

Üres fogak kitöltésére

nincs hatályosabb és jobb szer, mint fogója, melyet mindenki könnyen és fájdalom nélkül behelyezhet óvszájba...

Anatherin-szájvíz

üvegben 50 kr. l frt. l frt 40 kr. a legkínzóbb szer, számos fogfájalmakban, gyulladáskor, a foghús dagasztás és sebzésénél...

Anatherin-fogpasta.

Ezen készítmény a lehellet frissességét és tisztaságát fenntartja; azonkívül a fogaknak hőfűréségét kölcsönös, azok romlását megakadályozza és a foghúst erősíti.

Dr. Popp J. G. növény-fogpora.

A fogakat oly sebezten tisztítja, hogy annak naponkénti használata által nemcsak a közönséges fogó eltávolítottatik, hanem a fogak romlása is mindinkább tökéletesül.

Popp aromatikus fogpasztája.

Sok év óta a legbiztosabb óvszájzerek fogfájás ellen és a legkínzóbb szernek van elismervé a szájrég és a fogak ápolására és fontartására. Egy db. ára 35 kr.

Figyelmeztetés!

Előfordul hamisítások következtében bitor gyök a t. or. községet figyelmeztetni, hogy minden palack az óvszájzerek kívül még egy címmel: (Hygea és Anatherin-präparatumai) ellátva van, mely egy tisztán átlátható vizuomáson az állam sást és a címet mutatja. (563 I. 1-10)

Sütőde bérbeadás.

Keszthely városban egy jó hirben álló sütőde, mely fehér- és kenyérsütésel valamint lisztkereskedéssel foglalkozik a mi fő — alkalmas jó helyen áll, kedvező feltételek mellett bérbe adandó.

Minden további felvilágosítással Keszthelyen a háztulajdonos Laab Antal szolgál. (552 5-8)

Versöhlig bei allen Buchhandlungen in Gr. Kanizsa in J. Wajdits Buchhandlung... Erfindung in too illgr. Lieferungen 433 kr. 6. W. = 30 fl.

I N G Y E N !

Ezen most jelent meg a maga nemében egyetlen ml "AZ ÖNSEGÉLY"

Dr. Ernst L. hasonlelvi orvosól E ml mindzseknek oktatást és segélyt nyújt, kik kora ifjúságukban titkos bűnt vagy túlságos kizsárgaságot követtek el, s jelenleg gyöngöcs, és szellemi idegrendszerben szenvednek, korai tehetetlenség által vannak utólrva, vagy ennek köszi bekövetkezéssel tartódnak.

Ezen könyv ugyan minden könyvkereskedésben 2 frért kapható, de azok, kik annak értékéről meg akarnek győződni, abból kiváontra igen érdekes kepekkel ellátott kivonatot kapnak tölem ingyen bekülvé. (530 9-10)

Dr. Ernst L. Budapest, kétszá-utca 24. Sohase resse magát alá a beteg semminemű orrosi gyógyszereltének, míg ezen ingyen-kivonattól tanulságot nem merített.

I N G Y E N !

Ajánlat.

Egy jobb családból való önálló kath. nő, ki minden női kézimunkában jártság, a varrógép kezelését is érti, ügyes a háztartásban, beszél magyarul és németül, átveheti a gyermekek kezdő tanítását, ily minőségben foglalkozni kíván. Minden közelebbit e lapok kiadóhivatalában tudhatni meg, a hová levelek A. H. 14 sz. alatt küldendők. (559 1-4)

Wajdits József

- könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán következő új regények füzetekben kaphatók u. m. A Gályarab vagy a velencei rémes éj. Irta Brükl G. a füzet 25 kr. A házasságtörés drámái, társadalmi regény. Irta Montepin X. a füzet 25 kr. Háboru krónika a füzet 30 kr. Pór és mágus vagy az ujkor rabszolgái. Történ. regény. Irta Dr. Rafael a füzet 25 kr. A Kalóz király és gályarab Marinelli Marino, vagy a velencei Bertalanéj a füzet 25 kr. Az ördög fia és a három vörös ember. Társadalmi regény. Irta Féval Pál a füzet 25 kr. Az ördög asszony vagy az élve eltemetett. a füzet 25 kr. Szuleika a harem gyöngye, vagy a Sztambul fekete leányrabló. Irta Brükl G. a füzet 25 kr.

Minden fentebb regényhez 2-3 diszes olajnyomatu kép széles aranykeretben a melynek értéke 10-12 frt csekély utánfizetéssel tartozik az utánfizetések minden háttuloldálán látható, postai rendelések gyorsan eszközöltenek.